

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-AR73.8
Datum: 19. juli 2010.
Original: engleski

PRED ŽALBENIM VIJEĆEM

Rješava: sudija Liu Daqun, predsjedavajući
sudija Mehmet Güney
sudija Fausto Pocar
sudija Andréia Vaz
sudija Theodor Meron

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 19. jula 2010.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

ODLUKA PO ŽALBI NA NALOG O RASPOREDU

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić, *pro se*

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

1. Žalbeno vijeće Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Žalbeno vijeće, odnosno Međunarodni sud) rješava po Žalbi na Nalog o rasporedu (dalje u tekstu: Žalba), koju je Radovan Karadžić (dalje u tekstu: Karadžić) 10. juna 2010. godine uložio na Nalog o rasporedu, koji je Pretresno vijeće III (dalje u tekstu: Pretresno vijeće) izdalo 27. maja 2010. godine.¹ Tužilaštvo je na to odgovorilo 21. juna 2010. godine,² a Karadžić je 22. juna 2010. godine uložio repliku.³

I. KONTEKST

2. Dana 1. aprila 2010. godine Pretresno vijeće je izdalo nalog u kojem je odredilo da izvođenje dokaza u predmetu *Karadžić* počne 13. aprila 2010. godine i navelo da će "Vijeće će do kraja aprila zasjedati tri dana sedmično, i do daljnjeg naloga".⁴ U skladu s tim Nalogom, zasjedanja su održavana tri puta sedmično, sve do 31. maja 2010. godine. Kad je saznao da su, prema rasporedu u sudnicama, počev od 31. maja 2010. godine predviđena četiri dana zasjedanja sedmično, Karadžić je usmeno zatražio da se ostane pri postojećem rasporedu od tri zasjedanja sedmično.⁵ Potom je Pretresno vijeće zatražilo da Karadžić taj zahtjev dopuni pismenim podneskom.⁶

3. Dana 27. maja 2010. godine Pretresno vijeće izdalo je Pobjijani nalog, u kojem je potvrdilo da će se, počev od 31. maja 2010. godine, zasjedanja održavati četiri puta sedmično.⁷

4. Dana 31. maja 2010. godine Karadžić je zatražio odobrenje da uloži žalbu na Pobjijani nalog i zatražio da se izvršenje naloga odgodi dok se ne odluči po žalbi.⁸ Dana 2.

---

¹ *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-T, Nalog o rasporedu, 27. maj 2010. godine (dalje u tekstu: Pobjijani nalog). U nastavku teksta predmet *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-T, navodiće se kao predmet *Karadžić*.

² Odgovor tužilaštva na Karadžićevu žalbu na Nalog o rasporedu, 21. juni 2010. godine (dalje u tekstu: Odgovor).

³ Replika na podnesak respondenta u vezi sa Žalbom na Nalog o rasporedu, 22. juni 2010. godine (dalje u tekstu: Replika).

⁴ *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-T, Nalog o rasporedu, 1. april 2010. godine, str. 3.

⁵ T. 2374–2377, 2380–2382 (19. maj 2010. godine).

⁶ *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-T, Podnesak u vezi s rasporedom suđenja, 20. maj 2010. godine.

⁷ Pobjijani nalog, par. 9.

juna 2010. godine tužilaštvo je odgovorilo da tom zahtjevu se ne protivi kao takvom, već tome da se izvršenje Pobijanog naloga odgodi dok se ne odluči po žalbi.⁹ Dana 4. juna 2010. godine Pretresno vijeće odobrilo je Karadžićev zahtjev za odobrenje da uloži žalbu na Pobijani nalog, ali je odbilo njegov zahtjev da odgodi izvršenje naloga.¹⁰

II. STANDARDI PREISPITIVANJA

5. Odluke Pretresnog vijeća u vezi s rasporedom suđenja su diskrecionog karaktera.¹¹ Prema tome, analiza Žalbenog vijeća je ograničena na utvrđivanje da li je Pretresno vijeće zloupotrijebilo svoje diskreciono ovlaštenje napravivši "primjetnu grešku".¹² Žalbena vijeće će poništiti takve diskrecione odluke samo ako utvrdi da su: (1) zasnovane na pogrešnom tumačenju mjerodavnog prava; (2) zasnovane na očigledno pogrešnom zaključku o činjenicama; ili da su (3) toliko nepravilne ili nerazumne da predstavljaju zloupotrebu diskrecionog ovlaštenja pretresnog vijeća.¹³

III. ARGUMENTACIJA

---

⁸ *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-T, Zahtjev za odobrenje za ulaganje žalbe na Nalog o rasporedu suđenja i za odgađanje izvršenja tog naloga do donošenja odluke po žalbi, 31. maj 2010. godine.

⁹ *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-T, Odgovor tužilaštva na Zahtjev optuženog za odobrenje za ulaganje žalbe na Nalog o rasporedu suđenja i za odgađanje izvršenja tog naloga do donošenja odluke po žalbi, 2. jun 2010. godine.

¹⁰ *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-T, Odluka po Zahtjevu optuženog za odobrenje da uloži žalbu na Nalog Pretresnog vijeća o rasporedu suđenja i za odgađanje izvršenja tog naloga, 4. jun 2010. godine, par. 9.

¹¹ V., na primjer, *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-AR73.7, Odluka po Žalbi na Odluku po Zahtjevu optuženog za odgađanje suđenja, 31. mart 2010. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Karadžić*), par. 13. *Tužilac protiv Slobodana Miloševića*, predmet br. IT-02-54-AR73.6, Odluka po interlokutornoj žalbi *amici curiae* na Nalog Pretresnog veća u vezi s pripremom i izvođenjem dokaza odbrane, 20. januar 2004. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Milošević*), par. 16; *Augustin Ngirabatware protiv tužioca*, predmet br. ICTR-99-54-A, Odluka po Žalbi Augustina Ngirabatwarea na odluke kojima su odbijeni zahtjevi za izmjenu datuma suđenja, 12. maj 2009. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Ngirabatware*), par. 8.

¹² Odluka u predmetu *Ngirabatware*, par. 8.

¹³ Odluka u predmetu *Karadžić*, par. 13; Odluka u predmetu *Ngirabatware*, par. 8.

A. Karadžić

6. Karadžić tvrdi da je Pretresno vijeće pogrešno protumačilo mjedodavno pravo kad je njegov status izjednačilo sa statusom optuženog kojeg zastupa branilac i time mu uskratilo mogućnost da djelotvorno ostvaruje svoje pravo da se zastupa sam.¹⁴ Karadžić tvrdi da Pretresno vijeće nije trebalo da odlučuje o tome "da li je raspored od četiri dana zasjedanja sedmično primjeren za optuženog kojeg zastupa branilac, već da li je on primjeren za optuženog koji se zastupa sam".¹⁵ Konkretno, Karadžić tvrdi da se greška koju je Pretresno vijeće počinilo najbolje vidi u konstataciji Vijeća da četiri ili pet dana zasjedanja sedmično ne bi trebalo da predstavlja nerazuman teret za optuženog, pošto su i mnogi branioci svoje klijente pred Međunarodnim sudom zastupali po rasporedu koji je predviđao pet dana zasjedanja sedmično.¹⁶

7. Karadžić tvrdi da optuženi koji se sam zastupa, za razliku od optuženih koji koriste usluge i glavnog branioca i subranioca, sam mora da obavi unakrsno ispitivanje svih svjedoka tužilaštva.¹⁷ Karadžić tvrdi da se taj teret uvećava prekomernim pribjegavanjem pravilu 92ter Pravilnika o postupku i dokazima, kojim se od njega zahtjeva da stalno unakrsno ispituje svjedoke tužilaštva, samo s kratkim pauzama ili bez pauze.¹⁸ Karadžić nadalje tvrdi da se njegov predmet zbog svog velikog obima ni izdaleka ne može uporediti s predmetima drugih optuženih koji se sami zastupaju, to jest s predmetom protiv Vojislava Šešelja i protiv Zdravka Tolimira, u kojima su nadležna pretresna vijeća odlučila da ne održavaju više od tri dana zasjedanja sedmično.¹⁹ Konačno, Karadžić tvrdi da se rasporedom od četiri dana zasjedanja sedmično, koji je određen Pobjanom odlukom, krši princip jednakosti sredstava, narušava pravo optuženog da se sam zastupa i ugrožava njegovo zdravlje.²⁰

B. Tužilaštvo

---

¹⁴ Žalba, par. 11, 14, 17, 24; Replika, par. 2, 6.

¹⁵ Žalba, par. 17.

¹⁶ Žalba, par. 15, gdje se upućuje na Pobjani nalog, par. 7.

¹⁷ Žalba, par. 14, 20.

¹⁸ Žalba, par. 20; Replika, par. 9.

¹⁹ Žalba, par. 18–19.

²⁰ Žalba, par. 22–24; Replika, par. 10–11. Karadžić navodi da je raspored suđenja sa četiri i pet zasjedanja sedmično doveo do ugrožavanja zdravlja i do smrti Slobodana Miloševića, takođe optuženog koji se sam zastupao. Žalbena veće smatra da je ovaj argument spekulativan, pa ga odbacuje bez daljnjeg razmatranja.

8. Tužilaštvo odgovara da Karadžićevu žalbu treba odbiti jer Karadžić ne uspijeva da pokaže da je Pretresno vijeće zloupotrijebilo svoje diskreciono ovlaštenje kad je naložilo da se zasjedanja održavaju četiri dana sedmično.²¹ Konkretno, tužilaštvo tvrdi da je Pretresno vijeće uzelo u obzir sve relevantne faktore, uključujući i to da je Karadžić, time što je odlučio da se zastupa sam, svjesno preuzeo na sebe odgovornost da se pripremi za unakrsno ispitivanje.²² Odbrana nadalje tvrdi da to što Pretresno vijeće navodi da su mnogi branioci svoje klijente pred Međunarodnim sudom zastupali po rasporedu koji je predviđao pet dana zasjedanja sedmično nije presudno za obrazloženje Pretresnog vijeća, ali da jeste u skladu s mjerodavnom praksom.²³ Tužilaštvo tvrdi da Karadžić ne smije da se žali na obične i očekivane nepogodnosti koje proističu iz njegove odluke da se sam zastupa, pošto se on svjesno lišio brojnih pogodnosti koje uživaju optuženi koje zastupaju branioci.²⁴ Tužilaštvo tvrdi i da Karadžić nije pokazao da je njegovo pravo na jednaka sredstva narušeno u ovom predmetu.²⁵

9. Tužilaštvo nadalje tvrdi da je to što se Karadžić poziva na raspored suđenja u drugim predmetima deplasirano, jer je svaki predmet specifičan.²⁶ Što se tiče mogućnosti da se raspored od četiri zasjedanja sedmično ubuduće nepovoljno odrazi po Karadžićevo zdravlje, tužilaštvo tvrdi da Karadžić dosad nije pominjao nikakve zdravstvene probleme, kao i na to da je Pretresno vijeće potvrdilo da će se postarati da se Karadžićevo pravo na pravično suđenje poštuje.²⁷

---

²¹ Odgovor, par. 1.

²² Odgovor, par. 4. U te relevantne faktore spada i to da je Karadžić još od septembra 2009. godine obaviješten da je raspored od tri zasjedanja sedmično samo preliminaran, da je predsjednik Međunarodnog suda naložio da se Karadžiću stave na raspolaganje značajni resursi kako bi imao adekvatnu pravnu pomoć u ovom predmetu, da je Karadžić u više navrata upozoren na to kako koristi resurse koji su mu dodijeljeni, kao i da je od oktobra 2009. godine znao koji će svjedoci biti pozvani tokom prva dva mjeseca suđenja. V. takođe Pobjijani nalog, par. 4–5.

²³ Odgovor, par. 5.

²⁴ Odgovor, par. 6. Tužilaštvo nadalje tvrdi da Pretresno vijeće nije pogriješilo što je obavještavalo Karadžića o svim mogućnostima koje mu stoje na raspolaganju ukoliko bude imao problema da savlada posao vezan za samozastupanje. V. Odgovor, par. 11.

²⁵ Odgovor, par. 22.

²⁶ Odgovor, par. 15–20.

²⁷ Odgovor, par. 4, 21.

IV. DISKUSIJA

10. Prije svega, Žalbeno vijeće primjećuje da Karadžićeva Žalba počiva na navodu o pravnoj grešci, konkretno, na tvrdnji da je Pretresno vijeće pogriješilo kad je njegov položaj izjednačilo s položajem optuženih koje zastupaju branioci. Očigledno je da je Pretresno vijeće smatralo da Karadžić svoje pravo da se sam zastupa treba da ostvari u okviru mjera predviđenih kako bi se osiguralo da se suđenje odvija u razumnom tempu.²⁸

U tom smislu, Pretresno vijeće je napomenulo sljedeće:

Četiri ili pet dana zasjedanja sedmično ne bi trebalo da predstavlja nerazuman teret za optuženog; zapravo, mnogi branioci su svoje klijente pred ovim Međunarodnim sudom zastupali po rasporedu koji je predviđao pet dana zasjedanja sedmično. Međutim, ukoliko optuženi ustanovi da mu je rad na samozastupanju postao pretežak, on može da razmotri razne opcije za izmjenu načina svog zastupanja koje mu stoje na raspolaganju.²⁹

11. Žalbeno vijeće podsjeća da se, "opšte uzev, od optuženog koji se sam zastupa [...] očekuje da obavlja sve zadatke koje obično obavlja branilac".³⁰ Jedan od bitnih zadataka jeste i svakodnevni napor pripremanja za suđenje. Osim toga, Žalbeno vijeće naglašava da "pretresno veće mora naročito da povede računa o svojoj obavezi da obezbedi pravično suđenje" optuženima koji se sami zastupaju, ali i da se optuženi "koji odluči da se sâm brani odriče [...] mnogih pogodnosti koje podrazumeva zastupanje od strane branioca".³¹

12. Žalbeno vijeće nije ustanovilo grešku u pristupu Pretresnog vijeća. U Pobjanom nalogu razmatra se čitav niz različitih faktora, u koje spadaju i Karadžićeva spremnost za suđenje, to što je unaprijed obaviješten koji će svjedoci biti pozvani, to što je, po svemu sudeći, dobrog zdravlja i što na raspolaganju ima značajne resurse, koji su, kako je Pretresno vijeće ustanovilo, uporedivi s onima kojima raspolažu optuženi koje zastupa branilac.³² Pretresno vijeće je nadalje naglasilo svoju stalnu Statutarnu obavezu da

²⁸ Pobjani nalog, par. 7.

²⁹ Pobjani nalog, par. 7.

³⁰ *Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-AR73.2, Odluka po Interlokutornoj žalbi na Odluku Pretresnog vijeća u vezi s odgovarajućim uslovima, 7. maj 2009. godine, par. 23.

³¹ *V. Tužilac protiv Radovana Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-AR73.5, Odluka po Žalbi Radovana Karadžića na Odluku o početku suđenja, 13. oktobar 2009. godine, par. 24 (citati izostavljeni); Odluka u predmetu *Milošević*, par. 19.

³² Pobjani nalog, par. 4, 5, 7. Žalbeno vijeće smatra da su Karadžićevi argumenti o nejednakosti sredstava i njegovom sve slabijem zdravlju neosnovani.

osigura da se suđenje odvija na pravičan i ekspeditivan način.³³ S obzirom na te okolnosti, Karadžić nije pokazao da je Pretresno vijeće pogriješilo u primjeni mjerodavnog prava. Štaviše, u obrazloženju Pobjanog naloga jasno se vidi opredjeljenost Pretresnog vijeća da obezbijedi pravičnost suđenja.³⁴

13. S obzirom na sve što je dosad rečeno, Žalbeno vijeće se uvjerilo da Pretresno vijeće nije počinilo pravnu grešku kad je naložilo da se suđenje, počev od 31. maja 2010. godine, odvija po rasporedu od četiri zasjedanja sedmično.

V. DISPOZITIV

14. Iz gorenavedenih razloga, Žalbeno vijeće **ODBIJA** Žalbu u cjelini.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija mjerodavna.

Dana 19. jula 2010. godine

/potpis na originalu/
sudija Liu Daqun,
predsjedavajući

[pečat Međunarodnog suda]

---

³³ Pobjani nalog, par. 7. Pretresno vijeće "nije uvjerenjeno da postoji ikakav razlog da se raspored od tri dana zasjedanja sedmično kao opšta praksa nastavi primjenjivati tokom ostatka dokaznog postupka tužilaštva u ovom predmetu, ili da će prelazak na raspored od četiri dana zasjedanja sedmično imati ikakav negativan uticaj na prava optuženog." V. Pobjani nalog, par. 8.

³⁴ V. Odluka u predmetu *Milošević*, par. 19.